

КРИМСЬКА СВИТЛИЦЯ

Видається у Сімферополі

№25 (128) Субота, 24 червня 1995 р.

Ціна 2000 крб.

ДОРОГІ СПІВВІТЧИКИ!

Передплачуйте «Кримську світлицю» — єдину на півострові українськомовну Всеукраїнську громадсько-політичну і літературну газету. В ній ви прочитаєте інформацію про події громадсько-політичного життя в Кримській автономії та Україні, допущитесь до поетичного слова, гарної пісні, цікавого художнього твору. На сторінках часопису присутній «Журваліс», де публікуються твори для дітей, читачі мають змогу познакомиться з тижневою програмою телебачення, рекламою. Якщо ви бажаєте читати наш часопис уже з 1 серпня, завітайте до свого поштового відділення і передплатіть «Кримську світлицю» до 10 липня.

Передплатна ціна газети — 20 тис. крб. на місяць.

СВІТЛО І ТІНЬ КРИМСЬКОЇ ПРИВАТИЗАЦІЇ

опинилися нещодавно в центрі уваги учасників семінару «Приватизаційні процеси на нинішньому етапі ринкових перетворень в Україні: досвід, проблеми, перспективи». Проішов айн у Сімферополі і був організований для засобів масової інформації півострова Форум державина України, Мінінформациі, Освітнього програмою з ринкових реформ в Україні та Кримської організації Спліки журналістів нашої держави.

Учасників семінару привітали і вступили перед ними заступник голови Фонду державина України Олександр Капцов, заступник міністра преси та інформації Володимир Стадніченко, вице-прем'єр уряду Криму Аркадій Демиденко, вице-спікер парламенту автономії Олександр Фролов, директор Освітньої програми з ринкових реформ в Україні Майкл Уіллард, керівник групи консультантів уряду Криму з питань ринкових реформ Дженні Радон.

Квантисенсний аналіз ситуації, що склалася сьогодні з приватизацією на теренах півострова, став подією діючий тут мораторій на досліджувані процеси. Якщо в Україні приватизація хоч зі скрипом та іде, у Криму і цього не спостерігається.

Місцеві підприємства волею власного парламенту позбавлені права подавати заявки на участь у сертифікаційних аукціонах, що проводиться на материковій Україні. Водночас, як свідчив виступ голови Кримської регіональної філії Фонду державина України Олександра Голішкіна, понад 500 тисяч приватизаційних сертифікатів кримчани вже інвестували в об'єкти колишньої загальнодержавної власності поза межами свого півострова. Хто виграв ці програв від цього — питання поки що відкрите. Одностайним був висновок про те, що приватизація, зміна форм власності була і лишається ключовим моментом економічних реформ, намічених і здійснюваних у країні.

Організатори семінару запропонували журналістам Криму створити прес-клуб — 25-й в Україні, який популяризував би ідеї та методи приватизації в автономії, цій незайманій фактично шліні актуальної справі. Судячи ще й з важливості даної тематики, він-таки невдовзі народиться...

Інф. «КС».

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ І КРИМ

Минулого тижня обставини дачі зводили Леоніда Кучму з кримчанами. Спершу відбулася його зустріч, що переросла у своєрідну прес-конференцію, з представниками мас-медіа півострова. Серед учасників зустрічі був і головний редактор Всеукраїнського часопису «Кримська світлиця» Володимир Миткалик.

Президент України подавав присутнім про своє бачення ситуації, що складається після укладення Конституційної угоди, про Сочинські домовленості щодо Чорноморського флоту, взаємини Києва і Сімферополя, вирішення проблем депортованих з Криму кримських татар, тощо.

До речі, Леонід Кучма повертався до теми фінансування програми повернення на батьківщину кримських татар на зустрічі з лідерами Меджлису Мустафою Джемілевіч та Рефатом Чубаровим у Севастопольському аеропорту Бельбек. Найближчим часом, сказав ім Президент, уряд України вичитатиме наразі проблеми кримскотатарського народу, запропонувавши водночас спільським «Об'єднати зусилля в пошуку міжнародного сприяння».

Перед зустріччю з лідерами Меджлису Леонід Кучма був присутній на торжествах з приводу 70-річчя міжнародного дитячого центру «Артек». Президент України видавав талони «Морський», «Блакитний», вручав нагороди працівникам «Артеку» і взяв участь в урочистому прийомі, де були присутні представники багатьох країн світу.

Справжнім сюрпризом для дітей став подарунок Леоніда Кучми «Артеку» — красеня теллохид класу «крик-море».

Інф. «КС».

ОБСЕРВАТОРІЇ — 50 РОКІВ

Містечко астрономів Научне, що розташоване в 12 кілометрах від Бахчисарая на висоті в 550 метрів над рівнем моря, було закладене 50 років тому.

Цьому передувало створення на базі невеличкої любительської обсерваторії відомої Пулковської обсерваторії на початку століття, яка височила на горі Кішка поблизу Сімеїза, але під час Великої Вітчизняної війни була цілком зруйнована.

Обсерваторія в Научному стала її правонаступницею. В 1954 році тут почав функціонувати один з найбільших в світі сонячних телескопів, створений ленинградським виробничим об'єднанням ЛОМО за ідеєю співробітника обсерваторії Андрія Борисовича Северного, котрий в подальшому став академіком і директором Кримської астрофізичної обсерваторії АН СРСР, Героєм Соціалістичної праці, автором двохсот наукових робіт.

А поява в 1960 році 264-сантиметрового рефлектора — найбільшого телескопа у Європі — це збудунок першого директора обсерваторії Григорія Абрамовича Шайна.

Силами співробітників обсерваторії створювався і орбітальний сонячний телескоп «ОСТ-1», який прислужився двом експедиціям космонавтів орбітальної станції «Салют-4». Побував в космосі і автоматичний зоряний телескоп з зеркалом на 0,8 метра.

В 1967 році поблизу Сімеїза вступив в дію 22-метровий радіотелескоп, що забезпечує реєстрацію космічного радіопромінення в міліметровому діапазоні хвиль. А в 1989-му почав працювати гамма-телескоп із складових дзеркал площею в 55 метрів, розроблений і виготовлений кримськими фахівцями-астрономами. Дослідження і відкриття вчених висвітлюються в «Ізвестиях Кримської астрофізичської обсерваторії», яких вийшло вже понад 90 томів.

Зараз обсерваторію очолює член-кореспондент Російської академії наук і Національної академії наук України Микола Володимирович Степаненко.

На знімаках Євгенія Дудченка: баштовий сонячний телескоп. Наукові співробітники готують щіпстат до спостережень за Сонцем.

264-сантиметровий рефлектор імені кримського астронома Григорія Абрамовича Шайна.

Інф. «КС».

ЗАВТРА В КРИМУ ВІДБУДЬТЬСЯ ВИБОРИ ДО МІСЦЕВИХ РАД

ЗВЕРНЕННЯ ВСЕКРИМСЬКОГО КОНГРЕСУ УКРАЇНЦІВ ДО КРИМЧАН

Шановні кримчани!
Двадцять п'ятого червня поточного року відбудуться вибори голів міських та районних Рад і виконкомів, а також депутатів місцевих Рад всіх рівнів.

Ми вважаємо, що система Рад остаточно себе дезакредитувала. Давно вже пора перейти на систему місцевих самоврядувань, що існує в цивілізованому світі. Але, на жаль, комуністично-соціалістична більшість Верховної Ради України не може відмовитися від цього рудименту радянських часів, тому ми вимушені діяти в межах існуючого законодавства.

Крим — особливий регіон України. За часів існування СРСР півострів перетворився на місце мешкання комуністичної номенклатури, перш за все військової. Саме тому Крим зараз є комуністичним заповідником не тільки України, а й всього пострадянського простору. Завжди «колішні» не можуть змиритися з існуючими реаліями і намагаються відновити своє панування. Зрозуміло, що ініціатива «востановлення Советського Союза» нереальна. Але іхня перемога на місцевих виборах може надовго перетворити Крим в аутоцідера економічних реформ в Україні.

Останнім часом у нашій державі прискорився процес соціально-політичних та економічних реформ. В Криму навіть зараз, зусиллями колишньої номенклатури, яка залишилася при владі, процес реформування економіки фактично заблоковано. Перемога комуністів на виборах дозволить їм і надалі блокувати цей процес.

Треба зрозуміти, що намагання відновити «соціалістичний рай» на окремо взятому півострові абсолютно нереальні. Для цього немає жодних підстав: ані корисних копалин, продаючи які можна було б підтримувати існування неефективної економіки, як це було в СРСР, ані потужного спонсора, який би фінансував з рекламною метою комуністичний експеримент, як це було на Кубі. Крим вже зараз живе на дотації з України. Вже зараз рівень життя в Криму відчужений, ніж в материковій Україні. Це та ціна, яку ми, кримчани, сплачуємо за ортодоксальність комуністичної номенклатури.

Рік тому кримчани в своїй переважній більшості повірили обіцянкам повернути природний кід подій назад. Люди повірили, що можна простим голосуванням перекинути цей регіон з однієї держави в іншу. В цьому немає вини народу. Весь радянський період

привчив нас, що закони, тим більше міжнародні, існують про людське око, а реально все вирішує саваоля керівника. Але ті часи вже минули назавжди, і в цьому протязі року кримчани переконалися. Із всіх обіцянок блоку «Росія» виконано тільки одну — в Криму введено московський час, який люди поміж себе давно глузувано називають «мешковським», — що нічого, крім незручностей, для господарських керівників та транспортників не дало.

То ж виникає питання: що робити, за кого голосувати?
На наш погляд, відповідь така. Голосуйте за людину, яку ви добре знаєте, як таку котра здатна щось зробити практично. Обіцянки кандидата в депутати районної, або селищної Ради відновити СРСР не можуть викликати нічого, крім співчуття. Як би до цієї ідеї хто не ставився, очевидно, що це не є питання компетенції райрад. Кримська Верховна Рада вже «скасувала» Біловезьку угоду і на це ніхто навіть уваги не звернув...

ДО МОЛОДИХ ВИБОРЦІВ

Шановні друзі!
Звертаємося до вас, кому від 18 до 30 років. Більшість з вас про часи СРСР пам'ятає тільки те, що тоді були порівняно дешеві речі та цукерки. Але не застали часів, коли студент мусив вибирати слова, виступаючи на семінарі з історії КПРС чи наукового комунізму, були тоді такі предмети. За особливо довгий язик можна було заарештувати «клетити» з навчального закладу. За язик не такий довгий, але гострий, можна було на розподіл молодих фахівців дізнатися, що, на жаль, крим віддаленого села, для вас нічого не залишилося. Без комсомольської характеристики неможливо було вступити до вищого навчального закладу.

Зараз ви в більшості призначилися до теперішньої ситуації. Ви вмієте добути гроші. Ви вважаєте, що політикою не треба цікавитися. Це небезпечна помилка. Може так статися, що до влади придуть завжди «колішні» і тоді вам та вашим дітям знов доведеться працювати за копійки на державних підприємствах і дуже добре вибирати слова в школі, інституті, навіть на вулиці.

Тому ми звертаємося до вас тільки з одним проханням. Прийдіть на вибори!!! Бо якщо не придете, може так статися, що вашим біолегенем скористається хтось інший. То ж придіть і проголосуйте за того, кого знаєте, або викресліть усіх, якщо не знаєте і не довіряєте нікому.

Ухвалено на засіданні Координаційної Ради ВКУ 16 червня 1995 року.

ГОЛОСУЙМО ЗА ЧЕСНИХ ЛЮДЕЙ

25 червня в Автономній Республіці Крим проходять вибори до місцевих органів влади. Українські організації схвально віднеслися до того, що вони відбуватимуться за законами нашої держави.

Протягом березня-квітня УРП, УГКК, комітетом «Крим за Україною» — «Соборність» було проведено два семінари щодо підготовки до виборів, у яких взяли участь народні депутати України, голови наших районних організацій. Проведено також численні зустрічі в містах і районах Криму виборців з народними депутатами України з метою популяризації наших ідей.

ШЕСТЕРО ВІДВАЖНИХ

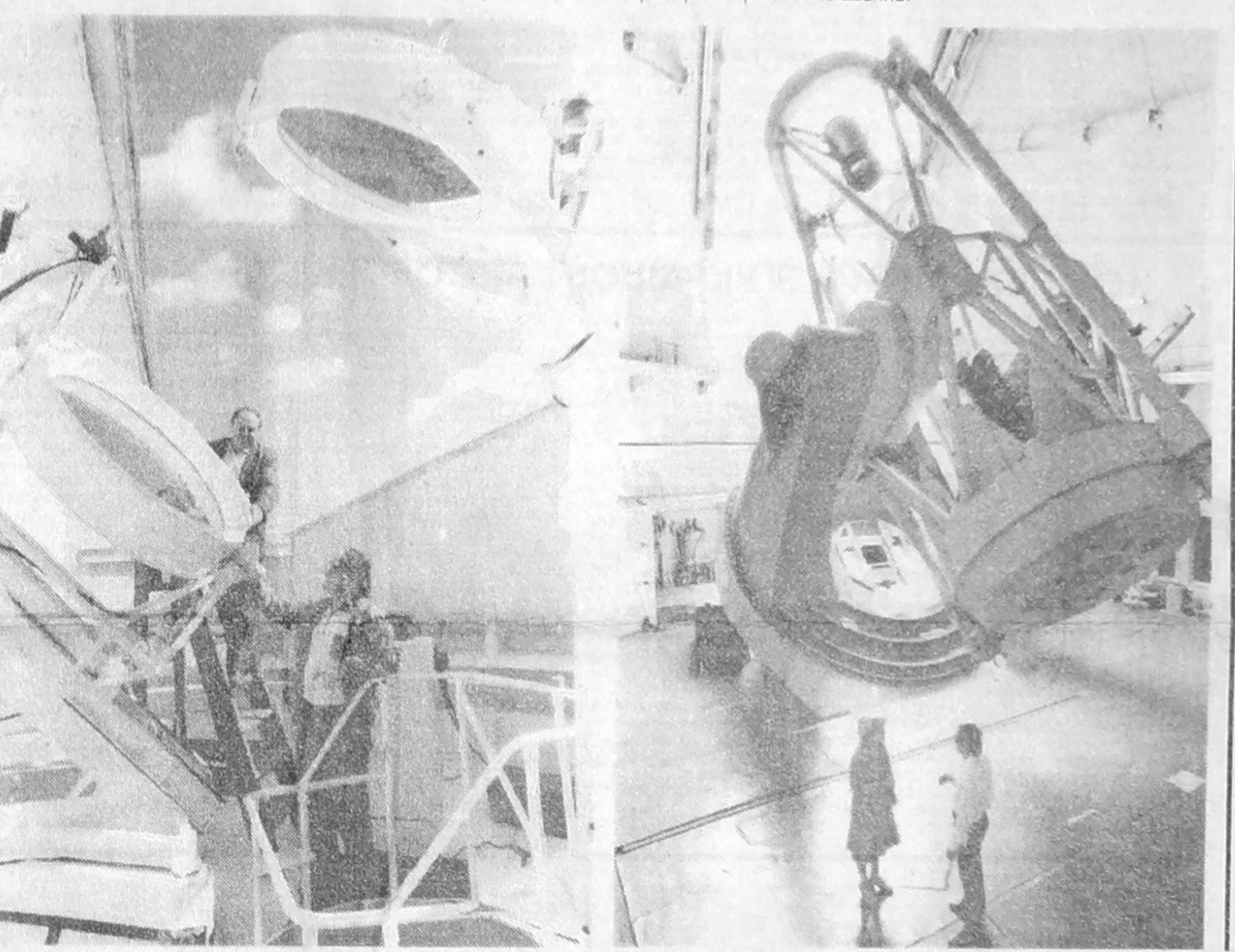
У Ялті на посаду голови міської Ради зареєстровано 6 кандидатів. Кожний з них в міру своїх можливостей та енергійності включився у передвибірну боротьбу. А можливість у кандидатів далеко не рівні: про що можна судити навіть з кількості листівок, якими знов обклали місто.
Напередодні виборів у величезному літньому залі «Орлеанський» — ялтинський Клуб виборців запропонував мешканцям міста зустрітися одразу з усіма кандидатами. Було б перебільшенням сказати, що зустріч закінчилася ялтинським. Очевидно, прийшли тільки групи підтримки шести кандидатів. Здавали питання один й ті самі виборці.
Найбільш впевнено перед мікрофоном тримався М. Діксін, який має чималий досвід роботи на керівних посадах. До цього був заступником нинішнього ялтинського мера. Принимав його команда зарекомендувала себе досить дружною і дисциплінованою. Як видно, арена міської ради насичилася прискрипними поглядами. Від такого

На сьогодні Українською республіканською партією висунуто або підтримано:
— 10 кандидатів на голів районних Рад;
— 9 кандидатів на голів місцевих Рад;
— 86 кандидатів на голів селищних та сільських Рад;
— 28 кандидатів у депутати районних;
— 62 кандидати — міських;
— понад 300 кандидатів у депутати селищних та сільських Рад.
Підтримайте їх активною участю у виборах! Видавайте свої голоси за патріотів України, професіоналів та чесних людей!
Прес-центр Комітету «Крим за Україною».

«проектор» не сховається. То ж не дивно, що молодого, респектабельного юриста С. Браїна, що останніми роками працює у міськраді, аудиторія сприйняла недовіркою. Зате в очах прихильників Колпарті, мабуть, ніщо не скомпрометує і його лідера В. Захарова. Незважаючи на свій імідж «вічного» кандидата, він знову красномовно закликав усіх виборців під червоні прапори.

Децю особно виглядала постать магістра державного управління К. Запорожця, який не так давно закінчив Київський державний університет, стажувався у Німеччині. К. Запорожець — єдиний з кандидатів, якому ніхто не зміг закинути, що його високословний гасло розходиться з власним способом життя. Мас свій козир і П. Кирєєв — міцний господарини. Відставник В. Неселіванов за короткий час встиг заробити у Ялті кар'єру завдяки трампліну РДК: він сподівається, що російська ідея допоможе йому піднятися ще вище.

Наш кор.

ПАМ'ЯТІ ПАТРІОТА

У святкові дні на Трійцю в селі Боб'ятині, що в Сокальському районі Львівщини, було відкрито меморіальну дошку на честь 80-річчя з дня народження патріота-просвітителя Миколи Мартинюка. В його рідне село прибули представники районної адміністрації, українських громадських організацій, гості з інших районів, народні депутати України Ярослав Кендзьор та Степан Хмара, який, до речі, родом теж з цього села.

Микола Мартинюк був

політв'язнем польських тюрем, членом ОУН-УПА, воював за вродження української держави. Після війни здобув вищу освіту в США, ступінь магістра. Продовжував свою громадсько-політичну діяльність, виступав в українській пресі Америки, створив «Об'єднання надбужанців», став головним редактором 3-томного регіонального збірника «Надбужанщина», виданого в Америці Науковим товариством імені Шевченка. Помер минулого року в США.

Роман НОВОСАД.

У ТОВАРИСТВІ «ПРОСВІТА»

Минулої неділі у Сімферополі відбулася робоча конференція просвітанів Криму, на якій обговорювалися шляхи подальшого вдосконалення роботи та стан справ на сьогоднішній день. Делегати з різних регіонів Криму обмінялися досвідом роботи, внесли цікаві конкретні пропозиції та виступили з ініціативою провести у вересні місяці поточного

року звітно-виборчу конференцію Всеукраїнської «Просвіти». Протоколи районних конференцій з відповідним рішенням подали представники Сімферопольської, Красноперекопської, Ялтинської та Ленінської організації «Просвіти».

А що думають з цього приводу інші районні організації?

НАШ КОР.

ЗОЙКИ ПЕРЕВЕРТНІВ

Вже кілька разів писалося про те, що «Кримська правда» охоче друкує все, що папаювало незалежності України, її людей, її історію — все українське. І кінця-краю цьому немає. Такий вже настрій у цієї газети. Вона настільки збила нас в голови читачів думки про те, що незалежна Україна — це історична помилка, що у неї нічого свого немає, що без великої Росії ніяк їй не вижити. І ще одне: мовляв, українці західних областей зовсім не такі, як українці на сході та на півдні держави... Прикро, що для такого папаювання редакція знаходить або вигадкує авторів з українськими прізвищами, які охоче пліють бруд на свій народ, на свою батьківщину.

Ось і знов, 17 червня ц. р. в «Кримській правді» надрукували псевдів К. Луценку, що для такого папаювання редакція знаходить або вигадкує авторів з українськими прізвищами, які охоче пліють бруд на свій народ, на свою батьківщину.

«Язик незалежності» філософа Григорія Словоцького на фоні виступлення і дійсний український політик став восприниматься як «язик переплетеності».

«Язик великого славянського бунтаря» Росія Шевченко, котрого російські браться викупили із рабства і котрому дали вище освітлення, нині воспринимается як «язик злої роботи» перед проклятими тарасом ляхами, перед Запалом, перед американсько-канадською диспаторією, многе представителі котрої вовелили противе своего народа!.

«Язик великого славянського бунтаря» Росія Шевченко, котрого російські браться викупили із рабства і котрому дали вище освітлення, нині воспринимается як «язик злої роботи» перед проклятими тарасом ляхами, перед Запалом, перед американсько-канадською диспаторією, многе представителі котрої вовелили противе своего народа!.

«Язик незалежності» філософа Григорія Словоцького на фоні виступлення і дійсний український політик став восприниматься як «язик переплетеності».

«Язик великого славянського бунтаря» Росія Шевченко, котрого російські браться викупили із рабства і котрому дали вище освітлення, нині воспринимается як «язик злої роботи» перед проклятими тарасом ляхами, перед Запалом, перед американсько-канадською диспаторією, многе представителі котрої вовелили противе своего народа!.

«Язик великого славянського бунтаря» Росія Шевченко, котрого російські браться викупили із рабства і котрому дали вище освітлення, нині воспринимается як «язик злої роботи» перед проклятими тарасом ляхами, перед Запалом, перед американсько-канадською диспаторією, многе представителі котрої вовелили противе своего народа!.

«Язик незалежності» філософа Григорія Словоцького на фоні виступлення і дійсний український політик став восприниматься як «язик переплетеності».

тернна II, копія німецька принцеса, остаточно зруйнувалася Запорозькій Січ, роздала українські землі своїм князям, графам та військовим, закріпачила українців. Не було б кріпацтва, не треба б було і визволити з нього.

«А щодо «книці освіти», то Тарас всі роки навчався в російській «Академії художества» дуже бідно, а був «вольноступателем...»
К. Луценку забуває й про те, як змушували на великим сином України цар та його поліпників.

«А щодо проклятих Тарасом ляхів, то почитаєте, пане Луценко, хоча б «Кобзаря», скільки там проклять на адресу сановних москалів! Іхні «обійми» були міцніші, ніж польські. Але ж Польща нині не зазіхає на Україну, як і інші держави Заходу, чого не скажемо про певні сили в Росії.
Не можна проїти повз кинутого милохидя звинувачення «американсько-канадської диспаторії», про що, до речі, «Кримська правда» пише дуже часто, намагаючись переконати читачів, саме воки УПА, «тобто бандерівці», що напівправа, є страшними ворогами українського народу, саме ці «ападенці» тягнуть нас до Америки та інших капіталістичних країн.
Не буда зупинятися на звинуваченнях пана Луценка. Він не перший, хто намагається протиставити українців «западних» українцям «восточним». Певно, комусь дуже б хотілося розмежувати наш народ по Дніпру. Що на Заході Українці трохи іншаче, розмовляють, а в Центрі, то треба б знати цьому «критику», що в Україні

існують діалекти: західний, східний та південний. До речі, в Росії таких діалектів значно більше.

«Всі розпаткування писаків цієї брудної публікації зводяться до одного: «Думаю, що більшість жителів України співгаситесь така госудаєрственная затримуваче нас в догоноу яму Завода, принципально не може бути суверенної і не імеет морального права на существование». Ось вона — мета! Ось головне бажання! Не треба України і незалежності. Повертаємось до мамчи Росії, яка манкрутам є рідна мати.

І ще: «Язык Украины стал языком проклятий, ибо народ Украины в один голос сегодня говорят: если все это и есть демократия, то будь она трижды богата и счастлива». Погляньтеся пан Луценко, якщо серед країн СНДдесь і є демократія, то саме в Україні. В Росії парламент розстріляно, все підімля під себе Єльцинська команда! в Казахстані парламент розділено; у Білорусі знов панує Росія... Чи не цього бажає пан Луценко для України!

Але як би не кричали перевертні, український народ не зверне зі свого шляху. Бо не тільки ситим шунковим визначаться рівень життя. Досить і в Росії не так вже й сито живуть. Там теж інфляція, дорожнеча, безробіття, затримка заробітної платні та ін.

А то, хто попліжить батьківщину, хто любить танцювати під чужу дудку, заслугує ще таку вагину!

Григорій КОТІЦЬКИЙ, ветеран війни і праці.

